

Sygn. akt I C 3522/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2018r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 maja 2018r.

sprawy z powództwa **K. P. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanej **(...) S.A. z/s w W. (KRS (...))**

o zapłatę

1. oddała powództwo w całości,
2. nakazuje pobrać od powoda K. P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu kwotę 1.230,26zł (jeden tysiąc dwieście trzydzieści złotych 26/100) tytułem zwrotu nieuiszczonych wydatków,
3. zasądza od powoda K. P. na rzecz pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwotę 1.452,12zł (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt dwa złote 12/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 900,00zł (dziewięćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 3522/16

UZASADNIENIE

W dniu 8 grudnia 2016r. powód K. P. skierował do tut. Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwoty 1.645,46zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 23 grudnia 2013r. do dnia zapłaty, a ponadto żądanie zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż w dniu 16 listopada 2013r. uległ uszkodzeniu jego pojazd m-ki D. (...), a przyznana przez pozwaną zakład ubezpieczeń w wyniku przeprowadzonego postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela tytułu umowy ubezpieczenia kwota 2.100zł nie rekompensuje rzeczywistej szkody w pojeździe.

Powód wskazał, iż posiadał zawartą z pozwanym umowę ubezpieczenia AutoCasco, a sumę ubezpieczenia oznaczono na kwotę 6.5000zł. Za niezasadne powód uznaje zachowanie pozwanego polegające na ustaleniu szkody całkowitej pojazdu w związku ze zdarzeniem z dnia 16 listopada 2013r. Powód podał też, że na dochodzoną pozwem kwotę pieniężną składają się dopłata do odszkodowania w wysokości 1524,10zł oraz zwrot części niewykorzystanej składki w wysokości 121,36zł.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. z/s w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu pozwany wskazał, iż ustalona w postępowaniu szkodowym kwota odszkodowania jest adekwatna do rodzaju i charakteru uszkodzeń stwierdzonych w pojeździe. Pozwany zakwestionował również

żądanie zwrotu składki ubezpieczeniowej. Ponadto pozwany podniósł również zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powoda K. P. i pozwanego (...) S.A. z/s w W. łączyła umowa ubezpieczenia majątkowego potwierdzona polisą (...). Pozwany objął ochroną od zdarzeń losowych pojazd powoda m – ki D. (...) o nr rej. (...). Suma ubezpieczenia została ustalona na kwotę 6.500zł, a wysokość składki wynosiła 300,00zł. Umowa została zawarta na czas oznaczony od dnia 5 maja 2013r. do dnia 4 maja 2014r.

(polisa k. 11-14, 56-57, ogólne warunki ubezpieczenia k. 58-65, dokumenty akt szkodowych: płyta Cd k. 72, przesłuchanie powoda K. P. k. 91v, 158-158v)

W dniu 16 listopada 2013r. w K. powód K. P. zaparkował należący do niego samochód D. (...) na parkingu przy Cmentarzu Komunalnym na ul. (...). W trakcie postoju pojazd ten został uszkodzony przez nieustalonego sprawcę kierującego innym samochodem. W pojeździe powoda uszkodzeniu uległy zderzak tylny, wzmocnienie zewnętrzne lewe zderzaka tylnego, wykładzina górna lewa fartucha błotnego i ściana tylna lewa.

Powód nadal użytkuje przedmiotowy pojazd. W miesiącu grudzień 2016r. pojazd powoda został ponownie uszkodzony w innym zdarzeniu.

(zdjęcie k. 95, zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym k. 96-97, dokumenty akt szkodowych: płyta Cd k. 72, przesłuchanie powoda K. P. k. 91v, 158-158v)

Powód dokonał zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody w pojeździe w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela. Postępowanie szkodowe zostało zarejestrowane pod numerem (...).

W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach, którego dokonał oceny rodzaju, charakteru i rozmiarów uszkodzeń w pojeździe powoda oraz przeprowadził kalkulację kosztów naprawy.

W ramach tych czynności pozwany uznał, iż w pojeździe powoda w związku ze zdarzeniem do wymiany, naprawy i lakierowania są: zderzak t, wzmoc zew l zde tyl, wykl g l fartuch blo nakładka zderzaka tyln, zderzak t, lampa t l, lampa tylna l/p, wykładzina wnęki koła, antena elektr, sciana l t, zderzak t, ściana l t,.

Koszt części niezbędnych do naprawy pojazdu pozwany wycenił na kwotę 885,46zł netto. Ponadto pozwany dokonał wyceny wartości robocizny mechanicznej i lakierniczej i ustalił ich wartość przy uwzględnieniu stawki roboczogodziny na kwotę 130zł, odpowiednio na kwoty netto: 572,00zł i 1.505,34zł.

W rozliczeniu sumarycznym pozwany ustalił całkowity koszt naprawy pojazdu bez uwzględnienia podatku Vat na kwotę 2.962,80zł i z tym podatkiem na kwotę 3.644,24zł.

Pozwany określił również wartość uszkodzonego pojazdu według stanu na dzień 16 listopada 2013r. na kwotę 4.100,00zł.

Decyzją z dnia 22 listopada 2013r. numer (...) pozwany przyznał powodowi odszkodowanie w łącznej wysokości 2.100,00zł ustalając szkodę całkowitą w pojeździe.

(decyzja k. 14, 19, 67, 69, 70, kalkulacja naprawy k. 16-18, odwołanie k. 22-26, zgłoszenie szkody k. 66, operat szkodowy k. 68, protokół badania powłoki lakierowej k. 71, dokumenty akt szkodowych: płyta Cd k. 72)

Do wykonania naprawy pojazdu konieczne były następujące części: zderzak tylny, wzmocnienie zewnętrzne zderzaka tylne i wykładzina górna fartucha błotnika.

Uszkodzenia opisanych powyżej elementów wyposażenia pojazdu nie powstały w wyniku zaistnienia innego zdarzenia drogowego i pozostawały w związku z przedmiotowym zdarzeniem objętym n/n postępowaniem.

W celu przywrócenia stanu poprzedniego w pojeździe prac naprawczych i wymiany wymagały: nakładka zderzaka tylnego, zderzak tylny, lampa tylna lewa, lampa tylna lewa/prawa, wykładzina wnętrza koła L, antena elektryczna i ściana tylna lewa.

W pojeździe niezbędne było również wykonanie prac lakierniczych dotyczących: zderzaka tylnego i ściany tylnej lewej.

Wartość części zamiennych niezbędnych do restytucji pojazdu do stanu sprzed zdarzenia bez uwzględnienia podatku Vat wynosi 434,04zł, koszt naprawy mechanicznej, przy uwzględnieniu, iż wartość jednej godziny pracy pracownika przedsiębiorstwa naprawczego wynosi 60,16zł oraz kosztów materiału bez uwzględnienia podatku Vat wynosi 264,70zł, natomiast koszty lakierowania, przy uwzględnieniu, iż wartość jednej godziny pracy pracownika przedsiębiorstwa naprawczego wynosi 60,16zł oraz kosztów materiału wynoszą odpowiednio 336,90zł i 520,82zł, co stanowi łączną kwotę materiałów w wysokości 963,54zł i robocizny w wysokości 601,60zł, tj. kwotę w wysokości 1.565,14 bez uwzględnienia podatku, natomiast z uwzględnieniem tej daniny publicznej koszty te wynoszą 1.925,12zł.

Dla ustalenia wartości szkody uwzględniono ceny części zamiennych nowych – oryginalnych pomniejszonych o współczynnik 50% (dla pojazdów 10 letniego i powyżej 10 lat) oraz ceny materiałów lakierniczych pomniejszonych o 33% zgodnie § 23 ust. 5 pkt 2b ogólnych warunków ubezpieczenia.

Kwota 1.925,12zł stanowi rzeczywisty koszt przywrócenia pojazdu do stanu sprzed kolizji drogowej z dnia 16 listopada 2013r.

Wartość rynkowa pojazdu w dniu 16 listopada 2013r. wynosiła kwotę 4.500,00zł, natomiast wartość uszkodzonego pojazdu w dniu 16 listopada 2013r. oszacowana metodą kosztu naprawy wynosiła kwotę 2.600,00zł.

W wyniku zaistnienia przedmiotowego zdarzenia uległa zmniejszeniu wartość rynkowa pojazdu.

Naprawa pojazdu była ekonomicznie uzasadniona.

(opinia biegłego k. 108-121, 148-150, wydruk ofert z aukcji k. 20-21, 81-90, dokumenty cen części zamiennych k. 131-145)

Sąd uznał za przydatną do ustalenia stanu faktycznego opinię sporządzoną przez biegłego z zakresu techniki samochodowej i wyceny wartości pojazdów albowiem jest ona pełna, jasna, zrozumiała, wyczerpująca i kompleksowa oraz wewnętrznie spójna. Biegły w opinii udzielił odpowiedzi na wszystkie postawione w tezie dowodowej pytania, sformułowania zawarte w treści opinii pozwalają na zrozumienie wyrażonych w nich ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich, a ponadto biegły przedstawił metodę badawczą, materiał badawczy, na którym się oparł. Wnioski końcowe opinii są zwarte i precyzyjne, a ponadto wnioski opinii są logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych przez biegłego badaniach i nie budzą zastrzeżeń, co do ich trafności w porównaniu z podanym w opinii materiałem badawczym.

Biegły w sposób fachowy i rzeczowy ustosunkował się również do wszystkich zarzutów skierowanych w stosunku do opinii wypowiadając się szczegółowo w obszarze każdego zastrzeżenia odwołując się przy tym do dokumentarnego materiału dowodowego oraz reguł postępowania przy sporządzaniu takiego typu operatu.

Podnoszone przez stronę powodową okoliczności stanowią jedynie polemikę z prawidłowo i właściwie sporządzonym dokumentem procesowym i nie stanowią podstawy do reformacji albo odrzucenia czy to w całości lub w części tak przeprowadzonej w postępowaniu rozpoznawczym czynności procesowej.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. 2017.1170 – j.t. ze zm.) zakład ubezpieczeń udziela ochrony ubezpieczeniowej na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z ubezpieczającym, natomiast w myśl art. 15 ust. 2 cyt. ustawy umowa ubezpieczenia ma charakter dobrowolny, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Stosownie do treści art. 16 w/w ustawy ogólne warunki ubezpieczenia określają w szczególności prawa i obowiązki każdej ze stron umowy ubezpieczenia oraz zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

Na podstawie art. 805 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę, natomiast na podstawie art. 805 § 2 pkt 1 kc świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Przesłankami odpowiedzialności kontraktowej z art. 471 kc w ogólności są niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, będące następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność, szkoda po stronie wierzyciela i związek przyczynowy między zdarzeniem w postaci niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania a szkodą.

Na podstawie regulacji art. 361 § 1 w zw. z art. 471 kc między zdarzeniem polegającym na niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu zobowiązania a szkodą musi istnieć adekwatny związek przyczynowy w rozumieniu pierwszego z tych przepisów.

Na wierzyciela spoczywa dowód faktu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez dłużnika, szkody wynikającej z tego faktu oraz związku przyczynowego między tymi zdarzeniami.

Obowiązkiem bowiem strony powodowej było w ramach procesu przed Sądem przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenia (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność ich twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc). Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Obowiązkiem Ubezpieczyciela jest natomiast w ramach jego odpowiedzialności odszkodowawczej przywrócenie pojazdu do stanu poprzedniego, co oznacza, że pojazd ma być sprawny technicznie i zapewnić poszkodowanemu komfort jazdy w takim stopniu jak przed zdarzeniem, co powoduje, że ubezpieczyciel, w ramach umowy ubezpieczenia, powinien ustalić odszkodowanie w kwocie, która zapewnia przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę jako całości. Przywrócenie stanu poprzedniego ma miejsce, jeżeli stan pojazdu po naprawie pod każdym istotnym względem stanu technicznego, zdolności użytkowania, części składowych, trwałości, wyglądu estetycznego itd. odpowiada stanowi pojazdu przed uszkodzeniem.

Ubezpieczyciel zobowiązany jest na żądanie poszkodowanego do wypłaty, w ramach odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, odszkodowania obejmującego celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty nowych części i materiałów służących do naprawy uszkodzonego pojazdu, a jeżeli ubezpieczyciel wykaże, że prowadzi to do wzrostu wartości pojazdu, odszkodowanie może ulec obniżeniu o kwotę odpowiadającą temu wzrostowi.

Konieczność wymiany uszkodzonej części stanowi niewątpliwie normalne następstwo działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (por. art. 361 § 1 kc), a jeżeli nie da się jej naprawić w taki sposób, aby przywrócić ją do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę, musi zostać zastąpiona inną. Zastąpienie części starych nowymi, jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonego pojazdu, jest uznawane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego.

Zasada pełnego odszkodowania ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego uszczerbku, w granicach normalnego związku przyczynowego.

Stratę określa się przez porównanie wartości pojazdu przed zdarzeniem wyrządzającym szkodę i po przywróceniu go do stanu poprzedniego.

Strata obejmuje również utratę wartości rynkowej pojazdu uszkodzonego w stosunku do pojazdu o takich samych parametrach nie noszącego cech ingerencji w jego strukturę.

Koszt naprawy uszkodzonego w wypadku komunikacyjnym pojazdu, nieprzewyższający jego wartości sprzed wypadku, nie jest nadmierny w rozumieniu art. 363 § 1 kc. Przyjmuje się bowiem, że nieopłacalność naprawy, będąca przesłanką wystąpienia tzw. szkody całkowitej, ma miejsce wówczas, gdy jej koszt przekracza wartość pojazdu sprzed wypadku. Stan majątku poszkodowanego, niezakłócony zdarzeniem ubezpieczeniowym, wyznacza bowiem rozmiar należnego odszkodowania – por. postanow. SN z dnia 12 stycznia 2006r. w sprawie o sygn. akt III CZP 76/05, opubl. LEX nr 175463, wyrok SN z dnia 20 października 1972r. w sprawie o sygn. akt II CR 425/72, opubl. OSNC 1973/6/111.

Przenosząc powyższe twierdzenia na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż kwota pieniężna wypłacona powodowi przez pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym, przy ustaleniu przez biegłego rzeczywistych kosztów odtworzenia pojazdu do stanu sprzed zdarzenia i ich wysokości, rekompensuje w całości stratę majątkową powoda spowodowaną zdarzeniem z dnia 16 listopada 2013r.

Wysokość przyznanego tam świadczenia powoduje również, iż nie mogło odnieść skutku żądanie powoda, co do zwrotu części składki ubezpieczeniowej.

Przepis art. 813 § 1 kc jest jasny i klarowny w tym sensie, że w jego obu zdaniach wyeksponowano znaczenie czynnika czasu. Skoro zgodnie ze zdaniem pierwszym składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela, to następstwem skrócenia okresu trwania tej odpowiedzialności w wyniku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia jest przewidziane w zdaniu drugim zmniejszenie wysokości składki ostatecznie należnej ubezpieczycielowi. Po wygaśnięciu stosunku ubezpieczenia ubezpieczyciel nie świadczy już ochrony ubezpieczeniowej, a składka należy się za zapewnienie tej ochrony („trwanie odpowiedzialności” zgodnie z treścią art. 813 § 1 zd. 1 kc). Przepisu art. 813 § 1 zdanie drugie kc nie można interpretować w ten sposób, by podstawowe znaczenie nadać zwrotowi „niewykorzystana ochrona ubezpieczeniowa”, ponieważ w art. 813 § 1 zdanie drugie kc ustawodawca nadał pierwszoplanowe znaczenie „okresowi”, przez który ubezpieczający zapewniał pierwotnie sobie lub ubezpieczonemu ochronę ubezpieczeniową, lecz ostatecznie z tej ochrony nie skorzystał.

Wysokość składki podlegającej zwrotowi powinna być obliczona według proporcji, w jakiej okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej pozostaje do całego okresu, w jakim pierwotnie miała trwać odpowiedzialność ubezpieczyciela. Powoduje to, że sprzeczne z art. 813 § 1 zdanie drugie kc jest uzależnianie wysokości składki podlegającej zwrotowi od tego, czy do momentu wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia wykorzystano już częściowo sumę ubezpieczenia – por. wyrok SN z dnia 9 września 2015r. w sprawie o sygn. akt III SK 40/14.

Pozwany nieskutecznie podniósł zarzut przedawnienia.

Bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do ubezpieczyciela rozpoczyna się po przerwie od dnia, w którym zgłaszający roszczenie lub zdarzenie otrzymał na piśmie od ubezpieczyciela kończące postępowanie likwidacyjne oświadczenie o przyznaniu lub odmowie świadczenia (art. 819 § 4 zd. 2 kc) - por. wyrok SN z dnia 20 listopada 2014r.

w sprawie o sygn. akt V CSK 5/14, opubl. Legalis, wyrok SA w Warszawie z dnia 19 kwietnia 2017r. w sprawie o sygn. akt I ACa 244/16, opubl. Legalis.

Jako niezasadne należy uznać ustalenie przez pozwanego szkody całkowitej w pojeździe powoda. Przyjmuje się bowiem, że nieopłacalność naprawy, będąca przesłanką wystąpienia tzw. szkody całkowitej, ma miejsce wówczas, gdy jej koszt przekracza wartość pojazdu sprzed wypadku - por. postanow. SN z dnia 12 stycznia 2006r. w sprawie o sygn. akt III CZP 76/05, opubl. LEX nr 175463, wyrok SN z dnia 20 października 1972r. w sprawie o sygn. akt II CR 425/72, opubl. OSNC 1973/6/111.

W wypadku nieopłacalności naprawy uszkodzonego pojazdu, odpowiedzialny za wypadek obowiązany jest do zapłacenia odszkodowania według wartości pojazdu przed wypadkiem, pomniejszonej o jego wartość po wypadku – por. wyrok SN z dnia 20 kwietnia 1971r. w sprawie o sygn. akt II CR 475/70, opubl. OSPiKA 1971r., nr 12, poz. 231, wyrok SA w Łodzi z dnia 15 stycznia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACA 1112/12, opubl. Legalis, wyrok SN z dnia 20 lutego 2002r. w sprawie o sygn. akt V CKN 903/00, opubl. OSNC 2003 nr 1, poz. 15.

Za nietrafny należy uznać zarzut powoda naruszenia przez pozwanego przepisów prawa materialnego, tj. art. 824¹ § 1 kc przy ustalonej między stronami w umowie dobrowolnego ubezpieczenia pojazdu sumie ubezpieczenia i wartości pojazdu na kwotę 6.500zł.

Szkoda to rzeczywiście poniesiony uszczerbek majątkowy w rozumieniu art. 361 § 2 kc. Ratio legis tego przepisu wyraża się tym, że wypłacenie ubezpieczonemu kwoty wyższej niż doznany uszczerbek oznaczałoby jego bezpodstawne wzbogacenie, przekreślając istotę i cel gospodarczy ubezpieczenia majątkowego.

Przepis art. 824¹ kc w zw. z art. 805 § 2 pkt 1 kc statuuje zasadę możliwości dochodzenia przez ubezpieczonego jedynie wartości faktycznie poniesionej szkody. Oznacza to, że szkoda może być niższa niż suma ubezpieczenia i powinna wynikać z okoliczności faktycznych sprawy.

W każdym przypadku ustalania wartości odszkodowania należy ustalać rzeczywistą wartość ubezpieczonej rzeczy i ta wartość wyznaczać powinna należny ubezpieczonemu kwotę odszkodowania. Nie może jednak przekroczyć pułapu ustalonej umownie sumy ubezpieczenia. – wyrok SN z dnia 12 stycznia 2000r. III CKN 515/98, opubl. Legalis, wyrok SN z dnia 29 listopada 2012r. V CSK 573/11, opubl. Legalis.

Dla zapewnienia należytej ochrony ubezpieczeniowej suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości ubezpieczeniowej.

W razie nastąpienia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczyciel jest bowiem obowiązany wypłacić odszkodowanie, a nie sumę ubezpieczenia.

Pojęcie nadubezpieczenia jest konsekwencją istnienia kategorii wartości ubezpieczeniowej oraz sumy ubezpieczenia.

W sprawie nastąpiło nadubezpieczenie wartości majątkowej samochodu powoda, przy ustalonej wartości przez biegłego sądowego na dzień wyrządzenia szkody. Nadubezpieczenie to bowiem sytuacja, w której suma ubezpieczenia jest wyższa od wartości ubezpieczeniowej.

W ubezpieczeniach majątkowych odszkodowanie nie może być wyższe od szkody poniesionej przez poszkodowanego, a więc uprawniać ubezpieczającego do otrzymania odszkodowania w wysokości sumy ubezpieczenia i być źródłem wzbogacenia ubezpieczającego, a wyższego tym samym od wartości ubezpieczeniowej, lecz najwyżej w wysokości rzeczywistej wartości rzeczy. Jak przyjmuje doktryna, ustalenie wartości ubezpieczeniowej ciąży nie na ubezpieczycielu, a na ubezpieczonym, który dokonuje oszacowania przedmiotu ubezpieczenia i jego obciążają skutki zbyt wysokiej lub zbyt niskiej zadeklarowanej wartości ubezpieczeniowej. Ubezpieczony nie może więc żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody.

Jeżeli więc określono w umowie ubezpieczenia sumę ubezpieczenia na poziomie przekraczającym wartość ubezpieczonego interesu, wówczas ubezpieczony nie odniesie żadnych dodatkowych korzyści. Odszkodowanie ubezpieczeniowe nie będzie mogło przekroczyć poziomu wartości ubezpieczeniowej, tj. ubezpieczony nie może on żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody.

Zatem nadubezpieczenie jest stanem niepożądanym, ponieważ zachwiana zostaje w jego wyniku ekwiwalentność świadczeń stron umowy ubezpieczenia. Ubezpieczający płaci ubezpieczycielowi składkę ustaloną w stosunku do sumy ubezpieczenia, otrzymuje zaś w zamian ochronę ubezpieczeniową limitowaną przez niższą od sumy ubezpieczenia wartość ubezpieczeniową. Uiszczenie nadmiernej składki nie przełoży się więc na zwiększenie ochrony ubezpieczeniowej.

Sposoby likwidacji nadubezpieczenia określa art. 824 § 2 kc – por. wyrok SA w Krakowie z dnia 12 maja 201r. I ACa 257/14, opubl. Legalis, wyrok SA w Krakowie z dnia 21 stycznia 2014r. I ACa 1430/13, opubl. Legalis.

O kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego, obciążając nimi w całości powoda, orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w z art. 98 § 1 i 3 kpc i w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.1800 ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2016.1827 – j.t. ze zm.) oraz w oparciu o treść art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ((Dz. U. 2018.300 – j.t.).